

Styling: Domán Meléndez, Kuhnak - H&M, RESERVED, SPRINGFIELD

SZÖVEG –
KIRÁLY ESZTER

KÉP –
EMMER LÁSZLÓ

SOROZAT –
KÉPMÁS

” BIZTATNI FOGOM ŐKET MINDENBEN

Nemcsak a színészek, mindannyiunk gesztusai tükrözik, mely szerepeink csiszolnak minket egyre inkább önmagunkká. **Dolhai Attila** férj, édesapa, színész, musicalénekes, dalszerző-gitáros – élete legjobb alakításai árulkodó nyomokat hagynak a beszédén: szavai a derűlátás, az elfogadó szeretet jegyeit és az érett őszinteség erejét hordozzák. A Jászai Mari-díjas színművésszel a maga *Geneziséről*, új főszerepéről, *Szétszakítottakról*, a színházi szakma megosztottságáról és a lányainak adott útravalóról is beszélgettünk.

◆ – Az új lemezedet bemutatójában azt kérdezted, hogy vajon a sok szerep mögött a közönség sem látta, vagy csak te nem akartad észrevenni magadban azt, amit most „kiénekelte”. Mire bukkantál?

– Amikor születtek a dalok, sok olyan témában merültem el, ami jó ideje foglalkoztatott, csak nem akartam vagy nem mertem róla beszélni. A *Rómeó* és más szerepeim miatt nagyon kötök hozzám a jólfésült romantika világát, de ebbe nem illik bele olyasmi, hogy valamit épp felborítani szeretnél, hogy eszeveszetten dühös vagy és kilépsz, majd megbánod. Ezért inkább visszatértem az engem a kezdetek óta motorizáló forráshoz, ami nem más, mint a rockzene. Ebben nincs helye a finomkodásnak. Nem tűri, hogy nem arról beszélünk, ami van.

– Mi feszített ennyire?

– A lemez egyrészt visszatekintés arra, hogy mi történt velünk itt az Operettszínházban az elmúlt években, és számvetés is, hogy hol tart az ember. Azért *Genezis* a címe, mert mikor sok mindent akarsz, vagy épp fordítva, egy kudarc után nem tudod, merre tovább, akkor meg kell állni, és végig kell gondolni a dolgokat a teremtéstől, hogy mi történt, és ami elromlott, hogyan hozható helyre. Szembesültem a hibáimmal, például hogy hátat fordítottam a musicalnek, és más vágyak nyomába eredtem. Sokat tanultam belőle, de fájdalmas volt beismerni, hogy rosszul döntöttem. A *Genezis* lázadás is az ellen a Dolhai Attila ellen, aki az érzéseit be akarta söpörni a szőnyeg alá. Korábban azt gondoltam, nem szabad így beszélni arról, hogy szívesen itt hagytam volna csapat-papot, de most már kevésbé fogom vissza magam. Nem annak van itt az ideje, hogy köntörfalazzak – elmondom, amit gondolok, ha oké, ha nem oké. A Gondviselés persze néha a fejemre koppint, hogy hátrább az agarakkal, nem biztos, hogy neked van igazad... És az alkotásnak azt a szabadságát is megéltam a dalszerzésben, amit színészként, szerepek és rendezők elvárásai közt nem lehet.

– Az Operettszínházban most Federico Fellini 8 és fél című kultfilmjének musicalváltozatában, a *Nine*-ban alakítod a főszereplő Guido Continit, aki egy alkotói válságát élő, nők közt gyötrődő (vagy nőket gyötrő) rendező. Mi otthonos neked az ő figurájában?

– Segít felismerni azt a művészi attitűdöt, amely szerint minden és mindenki körülöttünk azért létezik, hogy mi kifejezhessük a művészetünket. És szembesít azzal, hogy ez a hozzáállás nem feltétlenül helyes. Amikor Guido azt gondolja, hogy mindent fölhasználhat az életéből – hiszen ő a művészet forrása, magából kell építkeznie –, akkor ezért sokat feláldoz: kapcsolatokat, szerelmeket, munkatársakat. Az egyik olvasópróbán döbbsentem erre rá, és bár akkor már láttam, hogy ez a szerep szép feladat, mégis elszomorodtam. Apaként, férjként, családtagként megint szembesültem azzal, hogy én is sok mindent föláldoztam, hogy az én művészetem, az ego művésze megszülessen. Folyamatos vívódást jelent nekem, hogy hogyan is kell sáfárkodni a ránk bízott talentumokkal. Hogy valóban a „többre szóló” hivatást töltjük be, vagy csak a színpad rabszolgáivá válunk, amire rámennek a kapcsolataink. Ez olyan fajta kettősség, ami állandó

malomkerékként őrli az életemet, de azt hiszem, ezzel sokan vagyunk így.

– Nem lehet ez a felismerés akár áldás is? Az operaénekesi pálya elején járó nagylányodnak, Lucának épp a szükséges útravalót adhatod, hiszen tudod figyelmeztetni a buktatókra.

– Hogy ő hogyan értékeli az én életemet ezen a pályán, hogy elrettenti, vagy épp lendületet ad neki... szerintem mindkettő. Hol ez, hol az. Erre a pályára is van „meghívás”, amire én nem mondhatom ki helyette az igent. Ami bizonyos értelemben nem örök életre szól, mert a művészi pálya sok ágát nem feltétlenül kell színpadon űzni, és vannak utak a színház és az opera világában, amelyek mellett lehet normális családi életet élni. Mi is normális családi életet élünk, nyilvánvalóan ebben a feleségemnek, Vikinek óriási érdeme van. Bár én nem tudom Luca biztonságát garantálni sem a szakmai siker, sem a családi élet felé – minden erőmmel támogatni őt a döntéseiben viszont tudom. Leginkább apa vagyok meg férj, és apaként az a legfontosabb, hogy megpróbálom őt és a testvéreit boldoggá tenni. Én biztatni fogom őket mindenben.

– A szülői szeretet, mint a szerelem is, mindenki számára befogadható. A *Nine* központi témája, az alkotói válság viszont kevesebbeknek ismerős. Hogy tudnak a nézők mégis kapcsolódni a darabhoz?

– Valóban az a mű témája, amit te is megfogalmaztál, ám az emberi viszonyok számtalanfélék. Itt férfi és nő, apa-anya-gyerek, barát-barát kapcsolatok mutatkoznak meg – a nézőtípus pedig sok férfi és nő, apa, anya, gyerek és barát ül. Mindenki tud tehát azonosulni, de nem feltétlenül velem, vagyis Guidóval. Attól szép és nehéz ez a főszerep, hogy nem mutatós: a történet igazi értelmét nézve a szakvagnak lesz értéke és ereje. Inkább a női lélek sokszínűsége bontakozik ki ebben a darabban. Valójában mi csak asszisztálunk, mi vagyunk a reflexfelület, ami tükrözi, hogy a nőt egy férfi hogy képes látni vagy nem meglátni. A zene nagyon gyorsan eléri a közönség lelkét, és olyan gyönyörű dalokat kaptak a lányok, olyan karakteres zenei megszólalásokat látunk-hallunk, amik a női szépségnek minden oldalát megmutatják. Szerintem elsősorban a nőkről szól ez a darab. Ehhez képest másodlagos, hogy egy rendező nem tud mit kezdeni az alkotói válságával.

”

NEM ANNAK VAN ITT AZ IDEJE, HOGY KÖNTÖRFALAZZAK

– Mozis tavaszod van: fogrog a Szétszakítottak, Cári Tibor zeneszerzővel közösen jegyzett online musicaldeből. A trianoni békediktátum határozta meg annak a fiúnak a sorsát, akinek a visszaemlékezéseit feldolgoztad. Emlékszel, mi ütött szíven először Trianonból?

– Az, hogy nem mernek az emberek beszélni róla. Sokat tűnődtem, hogy miért nem, bár valójában érthető, mert ma is komoly társadalmi feszültséget okoz, sok örökölt gyászal, fájdalommal terhelt. A színháznak volt egy pályázata, arra készült a darab. Nagyon fontosnak tartottam, hogy úgy szóljunk erről, hogy vállaljuk föl, ami történt, de ne szítsunk gyűlöletet, a fő kérdés ne a „kinek van igaza” legyen. Azt gondoltam, nem azt kell újra elmondani, hogy hány négyzetkilométer veszett oda, hanem tisztán az emberről kell beszélni, azt a fájdalmat kell megmutatni, amit átéltek az emberek. Dér Zoltán naplója tökéletes erre. Amíg a történelmi dokumentumokban, könyvekben kutattam, nagy volumenű embert kerestem, aki hős lehet. Először azt gondoltam, Apponyi Albert lesz az, az ő beszéde és karaktere adja magát – készült is róla számos feldolgozás azóta. Végül a temesvári serdülő fiú, Dér Zoltán története értette meg velem, hogy nem kell nagy emberről beszélni, mert itt nincs egy hős. Itt a legkisebb ember a hős.

– A Szétszakítottak tehát összehoz?

– Igen. Erre gyönyörű példa volt, ahogyan a musical készült a vírus miatti bezártság alatt. Mindenki fölvette a maga kis részét a mobiltelefonnal, én meg éjjel-nappal csak vágtam.... A Szétszakítottak kötött minket össze akkor, amikor más nem köthetett. Az Iványi Marcell rendezésében készülő filmhez egyébként most új történet született Németh Ákos forgatókönyve alapján, és valószínűleg a cím is megváltozik, a tartalmi mondanivalója viszont ugyanaz. Mikor elkezdtem megírni a darabot, sokan féltettek. A feleségem is mondta, figyelj, olyan témához nyúlsz, amivel ellenségeket szerzel majd magadnak. Én pedig azt mondtam, hogy épp ezért írom, hogy lehessen ne ellenségeskedve, hanem megértéssel beszélni róla. Iszonyú sok érintett ember van – márpedig a lábnymunkat nem csak az itt és mostban hagyjuk. Viseljük a nagyszüleink hagyatékát, a szüleink gondoskodását, a mi lábnymunkat pedig viszik tovább a gyerekeink és az ő gyerekeik. Trianonnal kapcsolatban megtanultuk a számokat történelemórán, a gyerekeink is megtanulják, de nem érinti meg őket. Én azt szeretném, hogy megérintse. Mert a megérintettség, a mély impulzusok indítanak el kérdéseket, beszélgetéseket és minket egymás felé.

– Egyre mérgeződő sebnek tűnik ma egy másik törés – a szakmáé. Tavaly épp a Képmásnak nyilatkoztad, hogy minden kapcsolat menthető. Áll ez a kijelentésed a kettészakadt színházi szcénára is?

– Minden kapcsolat menthető – ez is. Csak rajtunk, színházcsinálókön áll, hogy felül tudunk-e emelkedni az evilági dolgokon. Képesek vagyunk-e meghaladni a politikát, azt, hogy te ide tartozol, én oda, én itt jelenek meg, te ott. Ha bátran, felvállaltan csak a szakmával foglalkozunk és nem minősítgetjük a másikat, hanem arra törekszünk, hogy amit létrehozunk, az az embereknek boldogságot és örömet adjon, akkor már meg is találtuk, hogy mi a kapocs köztünk. Közben el kell fogadnunk egymást úgy, hogy az elfogadás eszköze a szeretet. Ha mindenkiben csak a hibát keressük – bennem is lehetne találni ezret –, akkor nem ketté szakadunk majd, hanem szanaszét.

– Hogy lehetne megtenni az első lépést?

– Minket évekig arra tanítottak az egyetemen, és az első volt, amit belénk vertek, mikor betettük a lábunkat

a színházba – nem egy konkrét teátrumba, hanem a színházba mint létmódba –, hogy: alázat, alázat, alázat. A szakma, a közönség, az idősebb kolléga felé. A másik pedig, hogy a színházban nem szabad megsértődni, mert ha megsértődsz, akkor kizárod magad a munkából. Ez a két alappillér. Szerintem ha ezekről nem feledkezünk el, akkor van esélyünk.

– Hogy éli meg a húsvétot, aki játszott már Krisztust a színpadon?

– Családi hagyományainkból fakadóan megvan a szeretásszerűsége annak, ahogy fizikailag és lelkileg is készülünk húsvétra. Nagyböjtben tartjuk a böjti napokat, akkor nem eszünk húst, és ezenfelül is mindenki vállal valamit. A kisebbek nem mindig – ők legfeljebb bosszankodnak, hogy jaj, véletlenül ettem a húsból... Én böjti időben nem iszom alkoholt. Ezt egy kicsit nehezebb megállni, mióta sokat vagyunk bezárva. A heti templomba járás és lehetőségeink szerint kisebb szolgálatok vállalása is ide tartozik. A húsvéti szokások nálunk is élnek, a tojásfestés – „Apa, kifűjtad már a tojásokat?!” –, a pászkaszentelés, a sonka, a kalács... Az egymáshoz járás persze most elmarad.

A Jézus Krisztus Szupersztár egy olyan mű, ami mindig sorsszerűen bukkan fel adott ponton – rendszerint fontos döntések idején – az életemben. Minden szereptől kap az ember valami pluszt, amit nem tud megfogalmazni, de beleépül a személyiségébe. Számomra a szolnoki Jézus Krisztus Szupersztár vált különösen fontossá – Jézus szerepe jókor is talált meg, és egy más látásmódot is adott. Azt, hogy ahogy az ember érik-változik, egyre mélyebben látja magát és a világot, és egyre megfoghatóbbá válik számára az a szeretet, az a védőháló, ami óv és felemel, és amibe jó belekapaszkodni.

– Ha három dalt kérne tőled a Jóisten, mit énekelnél?

– A Hazatérsz című dalt az első lemezemről. Aztán biztos, hogy valamilyen egyházi éneket, az A keresztfához megyek címűt nagyon szeretem. Sok egyházi éneket végtelenül dramatikusan hallok, gondolok rá, hogy de jó is lenne színpadon. A harmadik meg... Muszáj énekelni?

– Beszélgetnél inkább?

– Igen. ♦